

WSTĘP

Przedmiotem rozważań podjętych w niniejszej monografii są aktualne problemy funkcjonowania oraz mechanizmy rozwoju gospodarki współczesnej zarówno w przekroju mikro-, jak i makroekonomicznym. Kreacja potencjału gospodarczego oraz jego sprawne wykorzystywanie wydają się kluczowe w dążeniu do zamykania luki rozwojowej gospodarek Europy Środkowej i Wschodniej w stosunku do krajów o wyższym poziomie rozwoju. Przedstawione analizy odsłaniają szerokie spektrum problemów, jakie pojawiają się w procesie ekspansji gospodarczej Polski na tle innych krajów tego regionu i Unii Europejskiej. Badania podjęte przez autorów stanowią próbę wskazania głównych czynników dynamiki gospodarczej krajów o względnie niskim poziomie rozwoju. Szczególną uwagę zwrócono na sprawność procesów akumulacji jako determinantę rozmiarów potencjału wytwórczego w Polsce. W kolejnych artykułach podjęto analizę tych czynników na poziomie mikro-, mezo- i makroekonomicznym, przybliżono również globalny wymiar tego zagadnienia.

Cechą współczesnego mechanizmu dynamiki gospodarczej jest autonomiczna kreacja nowych funkcji, form i sposobów działalności, podejmowana przez poszczególne podmioty gospodarcze. Niezbędne jest tworzenie nowych funkcji i sposobów gospodarowania, a nie powielanie istniejących rozwiązań, gdyż tylko to daje szansę na intensywny rozwój, szczególnie jednostkom, które dążą do osiągnięcia sukcesu, także na poziomie makroekonomicznym. Tradycyjne źródła wzrostu wyczerpały się w większości gospodarek, tylko sięganie po nowoczesne rozwiązania umożliwia zdynamiczowanie procesów gospodarczych, przyspieszenie wzrostu produkcji i dochodów oraz zmniejszenie dystansu do gospodarek najbogatszych. Proste dostosowania powinny ustąpić kreacji nowych sposobów rozwiązywania problemów gospodarczych, nowych warunków sprzyjających aktywności podmiotów czy też samych nowych procesów wytwarzania, nowych produktów czy nakładów dostępu do rynków zbytu czy czynników wytwórczych. W tym świetle analiza czynników oraz uwarunkowań kreowania potencjału gospodarczego na poziomie mikro-, mezo- i makroekonomicznym wydaje się zadaniem jak najbardziej pożądanym, by ten cel zrealizować.

Tworzenie nowych składników zasobów gospodarczych, szczególnie w branżach o najwyższym zaawansowaniu technologicznym, staje się wymogiem współczesnej gospodarki. W obliczu rosnącej konkurencyjności firm z krajów o wysokim poziomie rozwoju oraz walki o miano lidera innowacyjności, a także

w warunkach wysoce zmiennego otoczenia, w jakim odbywają się działania gospodarcze, niezbędne jest podejmowanie badań nad istotnymi kierunkami zmian w przedsiębiorstwach, branżach, gałęziach czy sektorach gospodarek. Ukrytą przesłanką badań staje się więc swoista nierównowaga, która powstaje w efekcie niedopasowania wysokiej dynamiki popytu i jednocześnie względnie niskiego tempa kreowania potencjału wytwórczego, szczególnie w branżach nowoczesnych. Głównym zadaniem, jakie stoi przed badaczami, jest ujęcie tej problematyki wieloaspektowo, interdyscyplinarnie, tak aby móc uchwycić jak najwięcej istotnych czynników zmian potencjału.

Całość problematyki ujęto w trzech rozdziałach, dzięki czemu można było przybliżyć różne aspekty kreacji gospodarczej. Zagadnienia przybliżone przez autorów w niniejszym tomie dotyczą w pierwszej kolejności modelu tworzenia potencjału gospodarczego na poziomie przedsiębiorstwa, sektora, regionu, a także gospodarki. Poszczególne artykuły pierwszej części rzucają światło na kreowanie zasobów z różnych perspektyw badawczych. Jednocześnie analiza ta wymagała uwzględnienia wybranych przekrojów strukturalnych zasobów.

W następnej części uwypuklone zostały działania innowacyjne, jako te, które mogą w sposób intensywny przełożyć się na pożądane zmiany w potencjale gospodarczym. Zwrócono uwagę na organizacyjne aspekty innowacyjności. Wysoka dynamika rozwojowa wywołuje bowiem potrzebę większej aktywności państwa. Polityka ekspansji gospodarczej dotyczyć powinna zarówno sfery regulacji, jak i bezpośredniej działalności państwa.

W ostatniej części skupiono się na znaczeniu wymiany zagranicznej w dynamizowaniu potencjału oraz jego zmian strukturalnych. Wskazano głównie na eksport i specjalizację jako na kanały rozwoju potencjału gospodarki. Podjęto również analizę uwarunkowań zasileń finansowych z zagranicy jako istotnego wsparcia procesów rozwojowych.

Autorzy mają nadzieję, że wyniki badań zaprezentowane w niniejszej publikacji staną się inspiracją do dalszych prac nad uwarunkowaniami kreacji potencjału gospodarczego.